

URTE BAT METAREKIN

Urriaren 28an beteko da urtea Facebook sare sozialak izena aldatu zuenetik

TEKNOLOGIA / GAUR8

Zurru murru ugari entzun ondoren, 2021eko urriaren 28an Facebook izeneko sare sozialen multzoak Meta izena hartu zuen. Zuckerbergen eta bere konpainiaren ideia metabertsoaren buru izatea zen: maila berri bat telekomunikazioen aroan, non fisikoa eta digitala nahasten diren errealitate birtualeko eta errealitate areagotuko tresnei esker. Mundu mailako aurkezpen hartatik urtebetera, nola lurre-ratu da metabertsoa gure bizitzetan eta zertan aldatuko da gure etorkizuna?

APLIKAZIO PRAKTIKOAK

Metabertsoak eskaintzen duen aukera erakargarrietako bat konektibitate handiagoa da zentzu guztietan. Bideokonferentzia bidezko lan bilerak, adibidez, bete-betea sartu dira gure bizitzetan. «Laster egingo dira avatar eta hologramak nahastuz», iragarri du Jose Ramon Ubieto psikoanalista, Kataluniako Unibertsitate Irekiko (UOC) Psikologia eta Hezkuntza Zientzietako irakasleak.

Liliana Arroyorekin batera, “¿Bienvenido Metaverso? Presencia, cuerpo y avatares en la era digital” (Ongi etorri, metabertsoa? Presentzia, gorputza eta avatarrak aro digitalean) liburuaren egilea da, eta bertan aipatzen dutenez laster ohikoa izango da kontzertuetara etxetik irten gabe joatea, edo musikariak euren bertsio holografikoekin ordezkatzeta. Internet bidezko ikastaroak edo hitzaldiak askoz murgiltzaileagoak izango dira, eta elkarreraginean jardun ahal izango dugu horretarako diseinatutako es-

Zuckerbergen eta bere konpainiaren ideia metabertsoaren buru izatea zen: maila berri bat telekomunikazioen aroan, non fisikoa eta digitala nahasten diren errealitate birtualeko eta errealitate areagotuko tresnei esker. Urtea igarota, garapen desberdina izan du aplikazio eremuaren arabera.

pazioko elementuekin (arbel digitalak, grafikoak, etab.). Decentraland-ek (metabertsora bideratutako plataforma birtualetako bat) lehen ezkontza birtuala antolatu zuen joan den otsailean, eta, beraz, espero daiteke gero eta ohikoagoak izango direla, baita «*griefboten* bidezko doluak ere, hildakoa barne hartzen duten txat-ekin», iragarri du Ubietok. Teleosasungintza, errealitate birtualeko eta errealitate areagotuko osagarriei esker, askoz ere eraginkorragoa izango da. Terapia psikologikoei ere aplikatuko zaie, eta, jakina, hezkuntza bezalako eremu bati.

Badirudi erosketen arloa izango dela metabertsoa gure errealitatean azkarren integratuko duen sektoreetako bat. Pierre Bourdin UOCeko Informatika, Multimedia eta Telekomunikazio Ikasketetako irakaslearen arabera, hau izango da metabertsoaren hornitzaileen negozio handienetako bat: «Hornitzaile bakoitza metabertsorako ate moduko bat da. Beraz, guztiek bilatuko dute erabiltzaileak, bezero potentzialak direnak, euren atetik sar daitezen, merkataritza gu-neekin gertatzen den bezala: asmoa da bezeroa supermerkatuarekin doanean beste denda batzuetako erakusleihoetatik pasatzea». Hau da, hornitzaileak espazio birtualak saldu edo alokatu ahal izango dizkie beste enpresei, betiere merkataritza gunea erakargarria bada.

GIZARTE LOTUA ETA LUDIKOA

Baina erabilera praktikoenak alde batera utzita, metabertsoa pertsonen arteko harremanak iraultzeko ere iritsi da. Sare sozialetan egiten denaren bilakaera da. «Gaur egun ikusten dugu egunero sortzen direla gure errealitatearen per-

tzepzioa zabaldu eta handitzen duten presentzia modu berriak (metabertsoa, adimen artifiziala, robotak, txipak, hologramak): bizitza erosoak, errazak, seguruak eta sorpresarik gabekoak agintzen dizkigute, gorputza ondo babestuta izatea ahalbidetzen digutenak. Espazio-denboraren mugak gainditzea ahalbidetzen digute, gure 3D burbuila digitalean murgiltzeko», adierazi du Ubietok. Sexuak, maitasun harremanek, jolasek eta entrenamendu fisikoak ere iraultza «figitala» biziko dute, arlo digitalaren eta fisikoaren nahasketa, alegia.

Paradoxikoki, fisikoaren eta digitalaren arteko mundu hibrido honen etorrerak presentzialaren garrantzia ere erakutsiko du, adituaren ustez: «Mundu 'figitalak' alde birtuala gehitzen du giza gorputzaren osagarri gisa —beste presentzia forma berri batzuekin batera, robotikarekin edo holografikoarekin, esaterako—. Hala ere, ez du ordezkaturiko, inork ez duelako metabertso batean bizi nahi; izan ere, musuen edo garagardoren zaporea simulatu daiteke hor, baina ez daukagu gure gorputza horiek dastatzeko».

Errealitateari buruz dugun pertzepzioa handitu egingo da teknologia horiekin, «sozializazioari, nahi ez dugun bakardadearen kasuan konpainiari, ikaskuntzei eta entretenimenduari lagunduko baitiete». Hala ere, erabiltzaileek aurrez aurrekoa ere bilatuko dute mundu digitaleko topaketak konpentsatzeko. «Errealitate birtual hori handitzen den heinean, presentziaren balioak, beste batzuekin topo egiteak beti dakarren misterioarekin, asko irabaziko du», dio Ubietok. «Ikerketa batzuek

Lehen orrian, Mark Zuckerberg, Meta konpainiaren jabea. Goiko irudian, metabertsoak erosketak egiteko eskaintzen dituen aukeren ilustrazioa bat. Josh EDELSON | AFP PHOTO - GETTY IMAGES

erakusten dute digitalak errutina errazten duela eta presentzialak sormena bultzatzen duela, eta hori kontuan hartzea komeni da bideokonferentzia bidezko lan bileretan, adibidez», gaineratu du.

Jakina, B alde bat dago, eta hala azaltzen du Pierre Bourdinek: «Normalena da telebista ikusteko edo bideo jokoetan jokatzeko bizitzeari ez uztea, baina pertsona batzuek, une zailak igarotzen ari direlako edo aukerako eremu bat aurkitzen dutelako, beren bizitza errealetik aldentzen dituzten mendekotasunak gara ditzake-

te, eta muturreko kasuetan beren osotasun psikikoa eta fisikoa kaltetu dezakete, hala nola muturreko nekea edo depresioa sufrituz». «Batzuetan, *posturoak* narzisismoa areagotzen du, errealitate digitala, bere agerpen guztietan, niaren benetako laborategia baita; baina norberaren *fake* bertsio jakin batek aukera pentsaezina eskaintzen dizkigu», gaineratu du Ubietok.

Pertsona lotsatiek edo gizarte trebetasunik gabekoek onura atera diezaioke harreman modu berri horri, baina «arazoa sortzen da birtualak pre-

sentzia ordezkatzeko duenean (osatu beharrean). Inork ez du zure osasun mentala zalan-tzan jartzen inauterietan mo-zorrotzen bazara; arazoa da zuk ez jakitea mozorroa dela. Haurrak beste pertsonaia batzuk bihurtzen dituzten jolasek, presentzialek nahiz birtualek, gai delikatuak tratatzen laguntzen diete (sinbolikoki), hala nola heriotza, sexualitatea, galerak edo frustrazioak», gogoratu du adi-tuak.

ORAINDIK LUZE JO DEZAKE

Duela urtebete Mark Zuckerbergekin errealitate berri hau aurkeztu zion munduari, baina oraindik bidea dago egiteko guztion bizitzetan integratu arte. Arrakala digitalek (geografikoak, generokoak eta sozioekonomikoak) edo errealitate birtualeko kaskoen edo betaurrekoen prezioak mundu hibrido honen etorrera urruntzen dutela dirudi.

«Ez dugu gutxietsi behar, ezta gehiegi estimatu ere», dio Bourdinek. Metabertsoaren eta haren erabileraren garrantzia testuinguruan jartzen du, tresna bat baino ez baita. «Ez dugu ahaztu behar mugikorra edo, askoz atzerago begiratu gero, gorpila bezalako tresna dela. Bai, gorpilik gabe ondo bizi zitekeen, baina gorpilaren asmakuntzak gizateriari eragin zion. Baina gorpilarekin egiten dena gizakien esku dago: gerra egiteko zein medikuntzarako erabiltzen da».

Mundu birtualak gure errealitate fisikotik aldentzea eragin dezake? «Gorputzasunak eta hizkuntzak dakarten presentzia ez da desagertuko; eta birtuala zenbat eta arruntagoa izan, orduan eta preziatuagoa izango da benetako», amaitu du Jose Ramon Ubietok.

Badirudi erosketen arloa dela metabertsoa gure errealitatean azkarren integratuko duen sektoreetako bat. Merkataritza gune birtualak fisikoen oso antzekoak dira

Sexuak, maitasun harremanek, jolasek eta entrenamendu fisikoak ere iraultza «figitala» biziko dutela dirudi; arlo digitalaren eta fisikoaren etengabeko nahasketa, alegia